

Twórcze oblicze Teatru Moskiewskiego

Słynny Moskiewski Teatr Dramatyczny, którego występy rozpoczęły się wczoraj w Łodzi, należy do czołowych teatrów radzieckich, reprezentujących twórcze drogi radzieckiej sztuki teatralnej oraz dorobek artystyczny współczesnych dramaturgów radzieckich. Powstały z Teatru Rewolucji założonego w 1922 roku, Moskiewski Teatr Dramatyczny słusznie jest uważany za teatr radzieckiej dramaturgii oraz krzewiciela zasad twórczych artystycznych form socjalistycznego realizmu. Podstawą tych zasad oraz form jest głęboka i mocna w akcentach scenicznych prawda życiowa, obrazująca przeszłość oraz dążenia najszerszych mas ludowych.

Czołowi artyści Teatru Dramatycznego rozpoczęli karierę artystyczną niemal równocześnie ze zwycięstwem wielkich idei Październikowych. Do tej rewolucyjnej generacji aktorskiej w pierwszym rzędzie należy Maria Babanowa, M. Sztrauch, L. Swerdlin, F. Raniewskaja, W. Wanin, oraz wielu innych.

Syn robotnicy z Tambowa W. Wanin rozpoczął karierę sceniczną w 1917 r. Maria Babanowa wstąpiła do teatru w 1920 r. W tym samym mniej więcej czasie odbyły się debiuty sceniczne M. Sztraucha i L. Swerdlina. Rozwój oraz krystalizowanie twórczych zdolności rówieśników Wielkiego Października odbywało się i wzmacniało równocześnie z procesem powstawania w teatrze radzieckim zasad nowej sztuki socjalistycznej.

Do najciekawszych autorów tego nawskroś rewolucyjnego teatru należy: jeden z pierwszych wykonawców roli Lenina na scenie i na ekranie M. Sztrauch, wnikliwa wy-

razielka życiowej prawdy socjalistycznego realizmu M. Babanowa, którą radziecka krytyka nazywa uosobieniem twórczych etapów rozwojowych teatru radzieckiego, twórca rewolucyjnych postaci z ludu W. Wanin oraz Lew Swerdlin, niezapomniany wykonawca roli Stalina w sztuce Wirty „Wielkie dni”. Dowodem zainteresowań scenicznych nowej generacji aktorskiej Rewolucyjnego Teatru Radzieckiego jest długa galeria różnorodnych postaci, stworzonych przez Babanową, Sztraucha, Swerdlina, Raniewską, Chanowai innych. W galerii tej znajdujemy szekspirowską Julię i córkę Rodionowego z „Rewizora”, hrabinę z „Psa ogrodnika” i radziecką dziewczynę — brygadzistkę maszyn (kreacje M. Babanowej), mocne i wyraziste sylwetki Lenina (M. Sztrauch) i Stalina (L. Swerdlin), a jednocześnie, uśmiecha się do nas komediowa kreacja filmowa L. Swerdlina, pamiętny Nasredin, znany publiczności polskiej z dowcipnego filmu „Przygody Nasredina”.

Dzieje historii pierwszych lat rewolucji zostały uwiecznione w aktorskich kreacjach W. Wanina, twórcy szeregu typów żołnierzy, robotników i marynarzy rewolucyjnych z okresu pamiętnych Dni Październikowych.

Kierownik artystyczny Teatru Dramatycznego N. P. Ochłópkow jest nie tylko cenionym reżyserem, twórcą niezapomnianej inscenizacji „Młodej Gwardii” Fadiejewa, lecz jednocześnie należy do plejady wnikliwych artystów, odtwórców postaci z ludu, obudzonych do życia i czynu przez powiew Wielkiego Października. Do pamiętnych kreacji Ochłópkowa należy, między innymi, rola Wasyla w filmie o Le-

ninie. Młodsza generacja aktorów Teatru Dramatycznego skupia w swoich szeregach artystów tej miary, co G. Kiryłow (odtwórca roli Paulusa w „Wielkich dniach” Wirty, kapitana Davisa w sztuce Korzewnikowa i Pruta „Los Redginalda Davisa” itp.), B. Tołmasow, były robotnik leningradzki E. Samojłow (niezapomniany Oleg Kozzewoj z „Młodej Gwardii”), T. Karpow i wielu innych.

Na scenie Teatru Dramatycznego wystawiano utwory niemal wszystkich czołowych dramaturgów radzieckich, którzy uważają ten Teatr za swój. Poza „Młodą Gwardią”, do najciekawszych ostatnich inscenizacji należy znana sztuka „Synowie trzech rzek” W. Gusiewa w ciekawej reżyserii M. Ochłópkowa oraz „Sąd honorowy” A. Szejtina, za który M. Ochłópkow, aktorzy L. Szwerdlin, A. Chanow, G. Kiryłow, F. Raniewska oraz M. Sztrauch zostali odznaczeni przed kilku dniami premią Stalinowską.

Moskiewski Teatr Dramatyczny cechuje również niezwykle pomysłowy realny w założeniu, ciekawy i oryginalny w wykonaniu zewnętrzny oraz wewnętrzny rysunek sceniczny. Prócz M. Ochłópkowa, do kolegium reżyserskiego należy jeden z najciekawszych reżyserów radzieckich młodszego pokolenia, wychowanek znanego Teatru Im. Jeremiowej — A. Łobanow, wnikliwy teatrolog S. Kaminka i inni. W swoim czasie z Teatrem współpracował znany reżyser A. Popow, którego inscenizacja „Romeo i Julia” (rolę Julii grała M. Babanowa) uważana jest za najlepsze szekspirowskie przedstawienie na scenach radzieckich.

Stanisław Powołocki